

Konstarbetet fortsätter

Arbetet med att konstnärligt utsmycka Stockholms tunnelbana är inte över.

SL initierar kontinuerligt konstnärlig utsmyckning till många av de äldre stationer som byggdes innan satsningen på konst i tunnelbanan startade.

Det händer också att konst förstörs av olika anledningar och därför måste bytas ut. Det kan bero på att konstverket från början hade dålig motståndskraft för den tuffa, smutsiga miljö som tunnelbanan innebär.

Det kan också bero på vattenskador eller på klotter som vanställt konstverken. Ett sådant exempel är Universitetets originalutsmyckning från 1975 som redan från början höll en låg teknisk standard.

Lövsal har bytts ut

Målaren Pär Andersson ville knyta an till den närbelägna Bergianska trädgården och lät resenären välkomnas vid rulltrapporna av en grönskande lövsal. På plattformen dominerades den södra delen av ett härligt sommarlandskap och i norr prasslade höstlöven. Däremellan skapade Pär Andersson ett dramatiskt svenskt landskap med stora flyttblock och höga tallar.

Nu har lövsalen försvunnit och ersatts av ny utsmyckning.

Svart/vita bilder - ett blickfång bland reklamen

På Slussen och Fridhemsplan finns numer stora svart/vita bilder bland reklamen.

Bilderna ligger inlagda som rytmiska sekvenser mellan de färgglada reklamtavlorna och bildar ett blickfång för väntande resenärer.

På Gärdet och Zinkensdamm visas från 1998 också tillfälliga bilder under namnet Färgtryck/signaler.

Bildserierna byts med jämna mellanrum.

De svart/vita teckningarna vid Slussen ersätter de konstnärliga bilder som ingick i Artoteket och som tidigare visades här.

Stramhet och fyrverkeri grannar på nya stationer

Den enda riktigt stora investeringen i tunnelbanan på 1990-talet är länken via Bagarmossen till Skarpnäck där Bagarmossens gamla ytstation lades ner under jord.

Konstnärligt är de båda stationerna väldigt olika. Skarpnäck har fått en strikt och skulptural form i neutrala färger av amerikanen Richard Nonas.

Färgglatt Bagarmossen

I kontrast står Bagarmossen, konstnärligt gestaltad av Gert Marcus, med sitt fyrverkeri av färger i kulörta ljuslådor av glas.

När konstverket väl kom på plats 1994 hade tiderna förändrats och vandaliseringen ökat. Konstverket har därför gett oss mycket bekymmer. Underhållet är omfattande eftersom det ser illa ut med vandalisering och sloknade lysrör.

Rättigheter och resor ger tankestoff

I samband med att det blev nödvändigt att renovera Universitetet fick konstnären Françoise Schein i uppdrag att utsmycka stationen på nytt.

Hon valde att täcka väggarna med keramiskt material där resenärerna bland annat kan fundera över Linnés resor och innebörden i FNs deklARATION om de mänskliga rättigheterna.

Medeltida vävnader grund vid Gamla stan

I samband med renovering av Gamla stan har stationen fått utsmyckning.

Konstnären Göran Dahl har gjort en totalgestaltning i cementmosaik och klinker.

Medeltida vävnader har legat till grund för den konstnärliga inspirationen liksom Magnushymnen, ett 1300-talsmanuskript från Orkneyöarna.

Keramiska plattor ger tåliga ytor

Under 1990-talet har flera stationer med omfattande betongytor fått konstnärlig utsmyckning för att förebygga skadegörelse.

Exempelvis har Vårbergs station, som tidigare saknade konstnärlig utsmyckning, fått ny väggbeklädnad i motståndskraftigt och lättrensjort keramiskt material. På så vis försvinner betongytorna som var svåra att rengöra effektivt från klotter.

De keramiska plattorna utgör tillsammans en serie av fotorealistiska händer av Maria Ängquist Klyvare.

Konst i stället för reklam

När Mariatorgets station stod klar fanns tomma affischeringsband mellan den keramiska utsmyckningen. Efter en tid försågs dessa med lösa bilder efter ett beslut i Trafikens Konstnämnd.

Bilderna samlades i ett Artotek som till slut kom att bestå av mer än 400 bilder. De sattes även upp på Slussen, Zinkensdamm och Gärdet.

Unga konstnärer syntes på Galleri Mariatorget

På Mariatorget anordnades under en tid Galleri Mariatorget där unga, nyutexaminerade konstnärer fick måla flera lösa bilder. Projektet med lösa bilder är nu avslutat. Sedan 1993 har poesin ersatt Artotekets bilder. Dikter ur SLs uppskattade serie "Poesi på väg" pryder nu väggarna på Mariatorget.

Tillfälligt synliga konstnärer

SL arbetar aktivt med att föra in nya former av konst och nya generationer av konstnärer i tunnelbanan.

Här syns en av de tillfälliga utställningar som vi har arrangerat med konstskoleelever i montern vid Odenplan.

Kanske finns det på dessa utställningar någon eller några som kommer att låta höra talas om sig på samma sätt som Siri Derkert eller Sven X:et Erixson.

I ljuset av nyskapande konst

SL är öppet för många av de moderna konstnärliga uttryckssätten, bland annat genom videoinstallationer och neon.

Konstnärinnan Gun Gordillos läckra neonslingor i taket på Hötorgets station har bland annat setts i Madonnas video "Ray of Light" från 1998, så nog kan man säga att konsten i Stockholms tunnelbana är världsberömd!